

Splittet om språkspørsmål

Kai Petter Johansen i Norske kveners forbund opplever at en interessegruppe jobber mot at språket hans skal eksistere.

KVENFOLKETS DAG

Harmeet Kaur

■ I går ble Kvenfolkets dag markert. Kvenske organisasjoner har nylig gitt innspill til Kommunal- og distriktsdepartementet, i anledning en ny plan for å styrke kvensk språk.

Innspillene departementet har mottatt strider imidlertid med hverandre: På den ene sida argumenterer Norske kveners forbund (NKF) for styrking av kvensk språk, mens Kvensk-finsk riksforbund (KFR) mener det er finsk, og ikke kvensk, som er språket til Norges kvenske minoritet.

– I det kvenske miljøet finner vi de som aktivt jobber mot at kvensk språk skal eksistere, sier Kai Petter Johansen, leder av Norske kveners forbund.

Kvensk-finsk riksforbund har hittil ikke ønsket å uttale seg i saken. I gjennomgangen står det at det etter forbundets oppfatning er finsk som er språket til den kvenske/norsk-finske minoriteten. I tråd med dette arbeider KFR for å styrke bruken av finsk i Norge.

Stagnerer arbeidet

Innspillene fra en rekke kvenske organisasjoner skal danne grunnlag for en ny plan for styrking av kvensk. Johansen mener KFR ikke burde vært inkludert i innspillrundene.

– Kvensk-finsk riksforbund anerkjenner ikke behovet vi har for å ha bevare vårt eget språk, sier Johansen.

– Det er skuffende at man tar inn grupper som jobber aktivt mot det kvenske språket. Det er dårlig bruk av offentlige midler, fordi det stagnerer arbeidet som jo handler om å styrke språket.

Dette er imidlertid ikke et synspunkt som deles av kommunal- og distriktsminister Sigbjørn Gjelsvik (Sp). Han mener det er naturlig at Kvensk-finsk riksforbund blir inkludert, ettersom planen også angår dem som minoritetsorganisasjon.

«Dette er i tråd med ram-

Kvensk språk

■ I går var Kvenfolkets dag. Kvener er en nasjonal minoritet i Norge.

■ Kvensk ble i 2005 anerkjent som et av de offisielle minoritetsspråkene i Norge.

■ Kvensk ble tidligere regnet som en dialekt av finsk, og norske myndigheter omtalte det ofte med betegnelsen kvensk/finsk.

■ Mange kvener bruker finsk som hovedspråk.



VIL STYRKE KVENSKE: Kai Petter Johansen, leder i Norske kveners forbund, er bekymret for at kvensk språk blir erstatta av finsk. Her fotografert i hjembygda Kvænangen. FOTO: DAN SKOVLI

mekonvensjonen om beskyttelse av nasjonale minoriteter,» uttaler Gjelsvik.

Advarte mot kvensk

I 2021 sendte Kvensk-finsk riksforbund et brev til Kommunal- og distriktsdepartementet der de «advare» mot videre satsing på kvensk språk. «Hva man enn sår eller begår; Finsk består, kvensk forgår», skriver forbundet avslutningsvis.

Johansen mener KFR viser manglende forståelse for at saken handler om å ta tilbake en egen kvensk kultur.

– Riksforbundet ser åpenbart problemer med en kvensk kultur på norsk språk, men ser samtidig ikke at de ønsker å påføre kvenfolket det samme problemet ved å fjerne kvensk språk til fordel for moderne finsk språk.

– Kvensk språk overlevde fornorskningen, og det kommer til å overleve Kvensk-finsk riksforbund.

Johansen mener departementet burde klart å skille mellom to saker, og holdt styrkingen av finsk språk i et annet forum.

– Man inviterer jo interessegrupper for det man ønsker å styrke, ikke motstandere av saken.

Forsvarer inkludering

Johansen mener at det å bevare det kvenske språket er den viktigste saken for kvener i dag.

– Finsk språk er viktig for den finske nasjonalstaten, men gjenspeiler ikke kvensk kultur.

Han viser til at kvener, som samer, har vært gjennom en lang fornorskingsprosess, som har ført til stor avstand til egen kultur.

– Vi ønsker ikke en ny prosess som pålegger oss å skifte språk til et nytt majoritetsspråk, sier Johansen.

Kommunal- og distriktsminister Sigbjørn Gjelsvik

forklarer at det bare er kvensk som er definert som minoritetsspråk. Derfor kommer det ikke en egen plan for finsk.

«Kvensk har vern etter Den europeiske pakta og regions- eller minoritetsspråk. Ifølge språkloven er kvensk som språklig og kulturelt uttrykk likeverdig med norsk.»

Han påpeker videre at det alltid har vært ulike språksyn innad i den kvenske minoriteten.

Dessuten er innspillene som ikke handlet om kvensk språk bare kort referert i gjennomgangen, understreker han.

«Det er svært få i Norge i dag som snakker og skriver kvensk, blant annet på grunn av tidligere tiders fornorskingspolitikk. Vi ser nå en revitalisering av kvensk språk og kultur i det kvenske miljøet i Norge. Det mener jeg det er viktig at vi støtter opp om», skriver Gjelsvik.

harmeetk@klassekampen.no

Kulturkonferanse i Voss kulturhus
fredag 31. mars kl 10.00-14.00

VOSSA JAZZ 50

31. mars - 2. april
2023

VAKKERT SAMSPEL?

– Om samhandling og samarbeid mellom frivillighet og profesjon i kulturlivet

Kva er frivillighet verdt?

Kunsten vert ikkje til under ein stein, korleis verkar kunsten og kva er det me skal?
Korleis heng det saman? Kvar går dei statlege midlane og korleis vert dei best fordelt?
Korleis fungerer samspelet mellom frivillighet og det profesjonelle kunstfeltet?

Med mellom andre Tage Pettersen (H), Torstein Tvedt Solberg (Ap), Grunde Almeland (V), Åslaug Sem-Jacobsen (Sp), Silje Hjemdal (FrP) og Kathy Lie (SV), Solveig Slettahjell, Oddrun Lilja, Frode Grytten og Hilde Sandvik

Les meir og kjøp billetter på vossajazz.no